

**Приказ зборника студенских радова *СТУДКОН 4*
(СТУДКОН 4, Ниш: Филозофски факултет, 2023)**

Публикација под називом *СТУДКОН – Наука и студенти* представља тематски зборник радова који објављује научне и стручне прилоге студената из подручја друштвено-хуманистичких наука и тиме доприноси развоју и промоцији науке и научно-истраживачког рада. СТУДКОН својим интердисциплинарним карактером пружа изазовну могућност младим истраживачима да отворе врата према науци и истраживачком раду, да промовишу и презентују своја научно-стручна достигнућа, али и добију увид у научна достигнућа студената других универзитета. Овогодишњи број зборника (*СТУДКОН 4*) састоји се од двадесет и осам истраживачких саопштења која су излагана на истоименом научном скупу одржаном октобра 2018. године, у организацији Савеза студената Филозофског факултета у Нишу.

Као прва тематска целина могли би се издвојити радови филолошке оријентације (укупно седам) који се баве различитим питањима системских и употребних облика српског језика и другим проблемима из области морфологије, лексикологије и историје језика.

Истраживањем на пољу лексичког односа између српског и француског језика, тј. позајмљеницама у српском језику које се дефинишу као лажни пријатељи, бави се Катарина Миленковић у раду под називом *О лажним пријатељима француског језика у српском*.

Рад под називом *Фреквенција, значење и врста речи у менталном лексикону*, чији је аутор Милица Михајловић, испитује асоцијативне везе различитих врста речи у менталном лексикону и могуће корелације између фреквенције асоцијата и броја њихових значења.

Конкурентним облицима именичких аугментатива у српском језику, који су грађени додавањем суфикса *-етина* и *-урина* на исту именичку основу, бави се Ђорђе Шуњеварић у раду *Суфикси -етина и -урина као конкурентни у творби именичких аугментатива*.

Исказивање семантичке категорије посесивности личним и присвојним заменицама у старосрпском језику предмет је рада Александре Антић.

Јована Стојановић својим истраживањем под називом *Глаголи романског порекла у призренско-тимочким говорима* скреће пажњу на процесе до којих долази приликом морфолошке и семантичке адаптације глагола романског порекла у призренско-тимочкој дијалекатској области.

Прилог Јоване Стевановић посвећен је сточарској лексици села Секурич код Рековца.

У оследњем раду у оквиру ове тематске целине говори се о микро-топонима насеља Ораховац у јужној Метохији, чија је анализа допринела реконструисању географске и историјске позадине овог места, важног за очување народног именослова у јужнометохијској регији, али и на српској територији уопште.

Радам из области француске књижевности *Артур Рембо – песник другости*, Јоване Трандафиловић приказан је „загонетни итнерер једне индивидуе која је досегла другост“, где се у циљу открића Рембоових инкарнација другости полази од проблема самоспознаје и плуралитета идентитета.

Применом конфронтативног метода у поређења руског инфинитива са његовим српским еквивалентима и утврђивањем разлике синтаксичких функција између ова два инфинитива бави се рад *Синтаксичке функције руског инфинитива и његови српски еквиваленти*, Мирјане Цветковић.

Тематски блок из књижевности сачињава седам квалитетних и интересантних прилога чији су аутори: Милица Миловановић, Александра Вукелић, Дарко Илин, Милица Перић, Ања Глишовић, Александар Илић и Андријана Ранковић.

Универзалним поукама о људскости, на примеру комада драматуршкиње афроамеричког порекла, Лорен Хејнсбери, бави се рад Милице Миловановић под називом *Нешто старо, нешто ново и нешто између: карактеризација женских ликова у комаду Суво грожђе на сунцу Лорејн Хенсбери*.

Упоредним погледом на два прослављена дела заснована на истинитим злочинима које су починиле жене у XIX веку бави се Александра Вукелић у раду *Злочинке у романима Тони Морисон и Маргарет Атвуд: Вољена и Алијас Грејс*. Смештајући оба дела у оквире постмодернизма, рад приступа анализи заједничких мотива, тема и карактеристика романа, најпре испитујући приступ историјској грађи, а затим и однос према прошлости.

Дарко Илин у раду *Метатеатрални елементи у драми Народни демократски циркус Сакешвили Рока Вичника* испитује начин на који драма *Народни демократски циркус (Људски демократични циркус Сакешвили)* превазилази традиционалну драмску форму и комуницира са стварношћу, успостављајући интерактиван однос са гледаоцима.

Књижевнотеоријском анализом ликова осам приповедака, којима се приступа преко поставки теорије психоанализе аналитичко-интерпретативним методом, баве се Милица Перић у раду *Ликову у пограничним приповекама Илије И. Вукићевића*.

Објашњењем метафикцијских поступака и модификовањем традиционалног подтекста, тј. фолклорних представа о вампиру, али и разматрањем питања идентитета, односно трагања главног лика за сопственим ја, посматрано из угла хомодијегетског наратора, бави се Ања Глишовић у раду *Метафикција о вампирском наслеђу и традиционални подтекст представа о вампиру у приповеци Родослов лозе вампира Момчила Настасијевића*.

У раду Александра Илића *Латини у Максиму Црнојевићу Лазе Костића и у Јелисавети, кнегињи црногорској Буре Јакишића*, представљена је детаљна анализа другог народа у српској романтичној књижевности, и то на примеру две најзначајније трагедије тога периода. Аутор је „имаголошким” посматрањем ове две јунакиње приказао доминантне образце описивања „другог (хетероимаж) кроз рефлектовање сопственог идентитета (аутоимаж)”.

Надовезујући се на истраживања Иване Иконић, Горана Лазичића, Љиљане Петровачки и Љиљане Недељков, који су се бавили темом хране у Сремчевим романима, Андријана Ранковић у раду под називом *Храна – један од кључних „састојака” Сремчевог романа поп Ђира и по Спира* налази простора да ово питање сагледа подједнако како из угла књижевности тако и из угла етнологије.

Тематском блоку из области социологије посвећени су радови Анђеле Ђорђевић, Марија Цекића, Дане Митровске и Катарине Живковић.

Полазећи од претпоставке да је економски аспект глобализације, односно глобално слободно тржиште, богате учинио још богатијима, а сиромашне још сиромашнијима, Анђела Ђорђевић у раду под називом *Да ли глобално тржиште утиче на растућу социјалну неједнакост у свету?* указује на све већу неједнакост у свету, како на глобалном, тако и на локалном нивоу.

Анализом текстова и прилога о исламској заједници у онлајн издањима познатих западних, српских и медија из земаља са доминантно муслиманском популацијом, Дана Митровска и Катарина Живковић покушавају да установе какве поруке шаљу медији о овој културно-религијској заједници. У раду је анализиран и садржај стручних текстова који се баве исламском заједницом и појавом тероризма у њеном окриљу.

Рад Марија Цекића под називом *Мишљење студената о волонтирању старијих људи као виду активног старења (прилог разматрању улоге образовања у превазилажењу стереотипа и предрасуда о старијим људима)*, који је заснован на резултатима емпиријског истраживања, показује колико формално образовање може имати значајну улогу у превазилажењу стереотипа и предрасуда о старијим људима међу студентском популацијом.

Трећу тематску целину сачињавају радови који се баве историјском проблематиком.

Тамара Ивановић прилогом *Југословенски краљевски информативни центар у Њујорку (1942-1943): проблем истраживања скреће пажњу на деловање и рад југословенске емигрантске владе за време трајања Другог светског рата, с намером да истакне значај овог питања за једно потпуније разумевање историје Југославије у периоду Другог светског рата.*

Прилогом о Дневнику Тадије Костића – *Дневник Тадије Костића 1915. године – од Ниша до Прокупља*, написаном 1915. године, Урош Микетић и

Чарна Булатовић покушавају да употпуне познату историографску представу о страдањима српског народа, посебно српске православне цркве, након војног пораза исте године.

Алекса Поповић се у раду под називом *Структуре српске црквенонародне аутономије у Хабзбуршкој монархији 1690–1792 године* бави анализом чинилаца који су утицали на развој и обликовање српске црквенонародне аутономије на тлу Хабзбуршке Монархије током XVIII века.

Прилог Вукашина Вукмировића – *Српска историографија о питању властеле у српским средњовековним земљама* скреће пажњу на проблеме у вези са настанком и развојем властелинских институција у српским средњовековним земљама, али истиче и значај истраживања ове теме, која би могла боље да расветли управљачки слој средњовековних држава на Балкану.

Наредна два прилогу у зборнику баве се питањима из области филозофије.

Основни циљ рада *Галилејевог решења Аристотеловог тачка* Александра Драшковића јесте да се прикаже Галилејево решење парадокса познатог као „Аристотелов тачка“, изнето у делу *Расправе и математички докази о две нове науке које се баве механиком и локалним кретањима*. Аутор Галилејево решење разматра у контексту два међусобно супротстављена становишта: инфинитизам и финитизам, након чега скреће пажњу на проблеме и слабости овог решења.

Друго истраживање из филозофије које се бави питањима солидарности и ресантимана представљено је у раду Владимира М. Лукића – *SOLIDARITY OPPOSED TO RESENTIMENT: A BASIS FOR THE VIRTUOUS CIVIC LIFE?*

Последња три прилога, посвећена педагошкој проблематици актуелизују теме о вештачкој интелигенцији и вршњачким конфликтима и школи, али о дидактичко-методичким компетенцијама будућих наставника.

Имајући у виду чињеницу да емоционална интелигенција постаје све учесталија тема у различитим истраживањима из области педагогије, Марија Томић даје занимљив прилог под називом *Повезаност емоционалне интелигенције са општим успјехом ученика из основне школе*.

Александра Јовановић истраживањем под називом *Вршњачки конфликти у школи: медијација и саветовање* приказује начине предупређивања вршњачких конфликта саветодавном и медијаторском улогом педагога, саветодавним разговором и учењем адекватног стила поступања у конфликтним ситуацијама.

Утврђивањем могућности за развој дидактичко-методичких компетенција будућих наставника разредне и предметне наставе бави се Лана Томчић у раду *Развој дидактичко-методичких компетенција кроз иницијално образовање наставника*.

У дведесет осам прилога који су представљени у зборнику радова *СТУДКОН 4* објашњени су различити комплексни проблеми у многим ас-

пектима језика, књижевности, социологије, историје, педагогије и филозофије. Бројност огледа у зборнику омогућава различит одабир почитаног, али представља и незаобилазно полазиште за даља истраживања и нове расправе. Оваквим скупом, који већ прераста у традицију на Филозофском факултету у Нишу, успостављена је и трајна веза између сродних факултета, а студентима је пружена прилика да своја научна сазнања публикују и прикажу јавности.

Александра Лончар Раичевић⁶
Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Депарتمان за србистику

⁶ aleksandra.loncar.raicevic@filfak.ni.ac.rs